

Vloge za kolektivno upravljanje pravice do nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje – Pojasnilo Urada RS za intelektualno lastnino

Urad RS za intelektualno lastnino (v nadaljevanju: urad) je prejel več vprašanj in pozivov k čim prejšnji ureditvi uveljavljanja pravice do nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje varovanih del po drugem odstavku 37. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo in 68/08, v nadaljevanju: ZASP), ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe iz 50. člena ZASP (v nadaljevanju: nadomestilo).

Urad želi pojasniti, da že več let poziva vse kolektivne organizacije, ki združujejo imetnike avtorske in sorodnih pravic, ki so upravičeni do teh nadomestil, da dosežejo dogovor o ustanovitvi nove skupne kolektivne organizacije, ki bi kolektivno pravico do nadomestila za vse imetnike avtorske in sorodnih pravic upravljala stalno, ter tako trajno uredijo zbiranje in delitev teh nadomestil za vse upravičence.

Prav tako je urad pozival kolektivne organizacije, da dosežejo vsaj dogovor o tem, kako bi zagotovile začasno zbiranje nadomestila. Žal so kolektivne organizacije dosegle tak začasen dogovor le za obdobje 2008–2009, na podlagi katerega je urad Zavodu IPF podelil začasno dovoljenje za kolektivno upravljanje pravice do tega nadomestila.

Od poteka dovoljenja Zavodu IPF (31. 12. 2009) kolektivne organizacije niso zmogle doseči ustreznega dogovora, ki bi omogočal trajno ali začasno ureditev zbiranja in delitve nadomestila. V tem obdobju je več kolektivnih organizacij zahtevalo pridobitev dovoljenja za stalno ali začasno kolektivno upravljanje te pravice, in sicer vsaka zase ali le za nekatere imetnike avtorske in sorodnih pravic, ki so upravičeni do tega nadomestila.

Šele pred nedavnim so vse kolektivne organizacije ponovno dosegle dogovor, na podlagi katerega je ena od njih zaprosila za izdajo dovoljenja za kolektivno upravljanje pravice do nadomestila.

Urad je v preteklosti že odločil o več vlogah, ki so zadevale kolektivno upravljanje pravice do nadomestila, odločitve urada o zavrnitvi izdaje zahtevanega stalnega ali začasnega dovoljenja pa sta v več upravnih sporih kot pravilne potrdila Upravno sodišče RS in Vrhovno sodišče RS. Kljub jasno zavzetim stališčem urada in sodne prakse kolektivne organizacije le-teh niso upoštevale, temveč so še naprej vlagale podobne vloge za pridobitev stalnega ali začasnega dovoljenja.

O nekaterih vlogah, ki zadevajo kolektivno upravljanje pravice do nadomestila, urad še ni odločil, jih pa vse pospešeno rešuje. Ker je v interesu vseh upravičenih imetnikov avtorske in sorodnih pravic, da se po več letih čim prej ponovno zagotovi kolektivno upravljanje pravice do nadomestila, si prizadevamo za čim hitrejšo obravnavo in odločitev o nerešenih vlogah, ki pa jih mora po obstoječi sodni praksi obravnavati po vrstnem redu prejema.

To pomeni, da **urad obravnava in odloča o vseh prispelih vlogah po vrstnem redu njihove vložitve** in ne bi smel na primer prednostno obravnavati zadnje vložene vloge, četudi bi ta izpolnjevala vse pogoje za izdajo dovoljenja. **Urad bi lahko prednostno odločal o zadnji prejeti zahtevi le, če bi vložniki vse svoje prej vložene vloge umaknili.**

Urad ob tem poudarja, da na potek upravnih postopkov in njihovo trajanje vplivajo tudi stranke s svojim ravnanjem. **Stranke lahko z vložitvijo popolne vloge zelo pospešijo postopek**, z vlaganjem nepopolnih vlog ali vlog, ki temeljijo na enakem ali podobnem dejanskem stanju, na podlagi katerega je urad zahteve vselej zavrnil, pa lahko postopke tudi zelo zavlečejo.